

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 5. i članka 20. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine broj 73/08; dalje u tekstu: ZEK) a u skladu s člankom 202. te člankom 217. stavkom 3. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine broj 53/91 i 103/96; dalje u tekstu: ZUP), u postupku pokrenutom na zahtjev trgovačkog društva Metronet telekomunikacije d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 269D protiv trgovačkog društva HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, Savska cesta 32, radi pružanja usluga pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: Vijeće HAKOM-a) je na sjednici održanoj dana 19. studenog 2009. donijelo sljedeće

R J E Š E N J E

I. Nalaže se HT-Hrvatskim telekomunikacijama d.d., Zagreb, Savska cesta 32. (HT), odmah po primitku ovog rješenja, nastaviti pružati usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji za sve zahtjeve Metronet telekomunikacija d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 269D (Metronet) za izdvajanje lokalne petlje koja je spojena s glavnim razdjelnikom na lokaciji za koju je sklopljen i realiziran ugovor o pružanju kolokacijskih usluga, osim u slučajevima u kojima Metronet nije podmirio bilo koji dugovani i nesporni račun za usluge koje proizlaze iz Standardne ponude za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji u roku 30 dana od zaprimanja pisane opomene ili nije HT-u dostavio ili obnovio odgovarajući instrument osiguranja plaćanja a HT se ne može naplatiti iz postojećih instrumenata osiguranja plaćanja.

II. Ukida se privremeno rješenje od 09. travnja 2009. godine, klasa: UP/I-344-01/09-01/426, ur.broj: 376-11-09-02.

III. Ovo rješenje objavit će se na službenim internetskim stranicama Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije te u „Narodnim novinama“.

O b r a z l o ž e n j e

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) je dana 05. ožujka 2009. zaprimila od trgovačkog društva Metronet telekomunikacije d.d. (Metronet) zahtjev za donošenjem rješenja kojim će se infrastrukturnom operatoru, trgovačkom društvu HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. (HT) utvrditi obveze udovoljavanja opravdanim zahtjevima za pristup i korištenje posebnih dijelova mreže i pripadajuće infrastrukture. U svom zahtjevu Metronet navodi da mu HT uvjetuje daljnje pristupe izdvojenoj lokalnoj petlji i korištenje distributivne telekomunikacijske infrastrukture, izdavanjem garancija. Tvrdi da prema HT-u nema nikakvih dugovanja, a računi koje mu je HT dostavio dopisima od 13. veljače 2009. i 17. veljače 2009., a koje je zaprimio 25. veljače 2009., su računi usluga za koje je Metronet

mjesecima pokušavao pregovarati s HT-om, te je HT tijekom pregovora bio suglasan sa spornim i nespornim dijelovima računa (s time da se Metronet obvezao odmah platiti nesporni dio i to je ispunio).

Metronet dalje tvrdi da je HT za sporni dio bez obavijesti o prekidu pregovora, jednostrano aktivirao garancije i zadužnice, te je slijedom toga Metronet tražio storniranje računa u cijelosti iz razloga što ih HT nije izdao u skladu s ugovorima i standardnim ponudama, načelom troškovne usmjerenosti i transparentnosti. Također Metronet je za dugovani iznos podnio tužbu Trgovačkom sudu u Zagrebu, smatrajući da, s obzirom da je podmirio sva svoja nesporna dugovanja prema HT-u, HT nema nikakve osnove za izdavanje zatraženih garancija sukladno odredbi iz članka 16. Standardne ponude za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji (dalje u tekstu: Standardna ponuda). Isto tako, Metronet se ne smatra odgovornim za bilo kakva plaćanja ili izdavanje garancija po osnovi Ugovora o najmu i uporabi slobodnog prostora u cijevima kabelaške kanalizacije HT-a, s obzirom da isti smatra ništetnim. Prema stajalištu Metroneta, osnovanost HT-ova zahtjeva za izdavanje garancija ne može se prejudicirati prije nego što HAKOM odnosno sud donesu odluku u pokrenutim sporovima.

Nadalje navodi da je HT dopisom od 17. veljače 2009. najavio privremenu obustavu usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji po novim zahtjevima odnosno obustavu realizacije novih zahtjeva za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji. Realizacija takve privremene obustave, prema mišljenju Metroneta predstavljala bi neprihvatljivo uvjetovanje odnosno ograničenje koje bi spriječilo održivo tržišno natjecanje na maloprodajnoj razini te bi bilo protivno interesima krajnjih korisnika usluga.

Slijedom svega navedenog, Metronet predlaže da HAKOM u što kraćem roku donese rješenje kojim će HT-u odrediti obvezu udovoljavanja opravdanim zahtjevima za pristup i korištenje posebnih dijelova mreže i pripadajuće infrastrukturne opreme u smislu članka 61. stavka 1. ZEK-a.

Metronet je potom dana 09. ožujka 2009. HAKOM-u dostavio požurnicu, te je obavijestio HAKOM da je dana 03. ožujka 2009., HT sukladno najavi, započeo s onemogućavanjem pristupa svojoj izdvojenoj lokalnoj petlji. Kao obrazloženje takvog postupanja HT navodi „*dug operatora*“.

HT se na gore navedene tvrdnje Metroneta očitovao dopisom zaprimljenim dana 01. travnja 2009. U svom odgovoru HT naglašava činjenicu kako je dana 09. svibnja 2006. s Metronetom sklopio Ugovor o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji (dalje u tekstu: Ugovor). Za usluge proizašle iz tog Ugovora Metronet tijekom 2008. nije uredno podmirivao svoja dugovanja pa je slijedom navedenog, HT 25. studenog 2008. zatražio od Metroneta izdavanje bankarske garancije u iznosu od 1.063.875,60 kn a temeljem sklopljenom Ugovoru i Standardnoj ponudi. Budući da Metronet nije platio dospjele račune niti dostavio bankarsku garanciju, HT je dana 03. ožujka 2009. obustavio usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji po novim zahtjevima, sve dok Metronet ne podmiri svoje financijske obveze prema HT-u te je sukladno tome dana 27. ožujka 2009. pokrenuo i postupak prisilne naplate

svojih dospjelih potraživanja pred nadležnim sudom. Nadalje, slijedom navedenog predlaže Vijeću HAKOM –a da odbije predmetni zahtjev Metroneta kao neosnovan

Metronet dana 18. ožujka 2009. dostavlja novu požurnicu te HAKOM zbog potrebe sprječavanja neravnopravnog odnosa među operatorima ali i radi zaštite krajnjih korisnika usluga Metroneta, dana 09. travnja 2009. donosi privremeno rješenje kojim se nalaže HT-u da po primitku rješenja nastavi pružati usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji za sve nove zahtjeve Metronet-a, za izdvajanje pojedine lokalne petlje koja je spojena s glavnim razdjelnikom na lokaciji za koju je sklopljen i realiziran ugovor o pružanju kolokacijskih usluga a sukladno odredbama Standardne ponude, osim u slučajevima u kojima Metronet nije platio bilo koji dospjeli, a neosporeni račun za usluge koje proizlaze iz Standardne ponude. Privremeno rješenje ostaje na snazi do donošenja glavnog rješenja.

U daljnjem tijeku postupka, HAKOM je dana 09. rujna 2009. održao usmenu raspravu na kojoj Metronet izjavljuje da ostaje pri svojim navodima te ističe da HT u vremenu od 09. travnja 2009., kada je doneseno privremeno rješenje, nije postupao po sadržaju istoga u svezi čega je HAKOM pokrenuo postupak stručnog nadzora. Ujedno napominje da je HT, pored nepostupanja po rješenju, Metronetu nanio niz dodatnih materijalnih i nematerijalnih šteta činjenicom isključenja postojećih korisnika Metroneta.

HT na usmenoj raspravi izjavljuje da ostaju kod svojih navoda, držeći daljnje vođenje postupka bespredmetnim s obzirom na, u međuvremenu doneseno privremeno rješenje Vijeća HAKOM-a kao i s obzirom na obveze (sukladne zakonskim propisima) prema kojima HT ima obvezu ne ukidati već odobreni pristup izdvojenoj lokalnoj petlji. U vezi ne postupanja HT-a prema privremenom rješenju, HT ističe da je dao svoje očitovanje u postupku stručnog nadzora, dok u pogledu isključenja korisnika, ističe da su u trenutku isključenja bili ispunjeni preduvjeti za privremenu obustavu te da se privremeno rješenje odnosi samo na nove izdvojene parice, a ne i na postojeće.

U ovom postupku utvrđeno je sljedeće.

HAKOM-ova nadležnost za odlučivanje proizlazi iz članka 20. ZEK-a koji u stavku 1. propisuje obvezu Agencije, u slučaju spora između dvaju ili više operatora elektroničkih komunikacijskih mreža i/ili usluga u vezi s obvezama iz ovog Zakona, na zahtjev bilo koje od stranaka u sporu, donijeti konačnu odluku o rješenju spora u najkraćem mogućem roku.

U tijeku trajanja ovog postupka, HAKOM je po službenoj dužnosti proveo postupak izmjene Standardne ponude HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji od 22. studenog 2005.g. (Standardna ponuda) te je dana 19. lipnja 2009. g. temeljem članka 128. stavka 2. ZEK-a u vezi s člankom 60. Zakona o telekomunikacijama (NN 122/03, 158/03, 60/04 i 70/05) donio rješenje klasa: UP/I-344-01/08-01/547 urbroj: 376-11-09-22 kojim se mijenja Standardna ponuda na način da je HT ovlašten privremeno obustaviti uslugu ..cit.: „*ako Operator korisnik propusti podmiriti bilo koji dugovani i nesporni račun za Usluge koje pruža T-Com.....*“ .

Dodavanjem izraza „nesporni“, stvoreni su jednaki uvjeti za privremenu obustavu odnosno prekid pružanja usluga kod svih standardnih ponuda HT-a, a HT je u svojem očitovanju od 29. travnja 2009.g koje je prethodilo donošenje navedenog rješenja, prihvatio prijedlog HAKOM-a za dodavanjem riječi „nesporni“.

Naime, Standardnom ponudom koja je bila na snazi, u znatnoj mjeri se sprječavalo ravnopravno tržišno natjecanje budući da se zbog sporne odredbe, pristupni operator (HT) stavlja u znatno nadmoćniji položaj u odnosu na operatora korisnika i to u situacijama kada se operatori nisu mogli dogovoriti oko međusobnih dugovanja, odnosno kada su postojala sporna potraživanja među njima te je HT kao pristupni operator bio u mogućnosti privremeno obustaviti operatoru korisniku (Metronetu) uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji u svakom slučaju kada operator korisnik ne plati dospjeli iznos, bez obzira je li iznos računa osporio ili ne.

Nakon provedenog postupka analize tržišta temeljem članka 54. ZEK-a, HAKOM je dana 17. srpnja 2009.g. donio odluku klase: 344-01/09-01/1080, urbroj: 376-11-09-01 (Odluka) kojom su HT-u određene regulatorne obveze, između ostalog i obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže propisana člankom 61. ZEK-a. Člankom 61. stavkom 2. ZEK-a propisano je pravo HAKOM-a odrediti navedenu obvezu u slučaju ako bi uskraćivanje pristupa ili koje drugo neprihvatljivo uvjetovanje ili ograničenje sličnog učinka spriječilo održivo tržišno natjecanje na maloprodajnoj razini, ili bi bilo protivno interesima krajnjih korisnika usluga. okviru ove regulatorne obveze, HAKOM je HT-u odredio:

- da trećoj strani pruži izdvojeni pristup lokalnoj petlji i potpetlji obuhvaćen definicijom tržišta iz poglavlja 4.3. Odluke te pristup pripadajućim sadržajima potrebnim za potpuni i dijeljeni izdvojeni pristup lokalnoj petlji, odnosno potpetlji;
- da pregovara u dobroj vjeri s drugim operatorima koji traže pristup i da odgovori na svaki razuman zahtjev;
- da ne ukida već odobreni pristup;
- da osigura zajedničko korištenje prostora ili druge oblike zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, uključujući kabelaške kanalizacije;
- da omogući pristup sustavima operativne potpore nužnim za osiguravanje pravednog tržišnog natjecanja u pružanju usluga.

Na str. 62. dokumenta *Analiza tržišta veleprodajnog fizičkog pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji*, koji je sastavni dio Odluke, Agencija je odredila HT-u cit.: „da ne ukida već odobreni pristup lokalnoj petlji, s obzirom da bi ukidanje već ostvarenog pristupa, moglo dovesti do štete i povećanja troškova operatora koji su koristili uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, a time i do prenošenja značajne tržišne snage HT-a na povezano maloprodajno tržište“. Navedena obveza rezultat je prepoznatih prepreka razvoju tržišnog natjecanja u situacijama kada operator sa značajnom tržišnom snagom (HT) ili u potpunosti odbija pružiti/ponuditi veleprodajnu uslugu, ili ju je spreman ponuditi uz nerazumne/neopravdane uvjete. Stoga je HAKOM zaključio da bi cit: „ u odsustvu regulacije, operator sa značajnom tržišnom snagom na tržištu veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi.. **mogao imati, u svrhu prenošenja svoje tržišne snage na maloprodajnu razinu, snažan poticaj uskratiti pristup svojoj mreži** te odbiti pregovore s postojećim ili potencijalnim konkurentima, koji tu veleprodajnu uslugu koriste kako bi nudili usluge na povezanom maloprodajnom tržištu.

Naime, vertikalno integrirani operator sa značajnom tržišnom snagom na navedenom mjerodavnom tržištu mogao bi, u odsustvu regulacije, uskratiti pristup uslugama koje ulaze u dimenziju tržišta, a što bi dovelo do pada tržišnog udjela na maloprodajnom tržištu postojećih operatora koji na temelju veleprodajne usluge operatora sa značajnom tržišnom snagom nude usluge na maloprodajnom tržištu..“ (str. 52.).

Istom Odlukom HT-u je određena i regulatorna obveza transparentnosti, unutar koje je HT obvezan objaviti Standardnu ponudu za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji. HT-u je također određeno u Standardnu ponudu ugraditi sljedeće cit.: „*Ukoliko se ne može naplatiti iz instrumenata osiguranja plaćanja, HT može privremeno obustaviti pružanje usluge tek ukoliko operator korisnik ne podmiri bilo koji dugovani i nesporni račun za usluge koje proizlaze iz ove standardne ponude u roku od 30 dana od zaprimanja pisane opomene. HT nema pravo privremeno obustaviti usluge u slučaju da mu operator u roku 30 dana od zaprimanja pisane opomene dostavi ili obnovi odgovarajući instrument osiguranja plaćanja.*“

Također je propisano cit.: „*HT će primijeniti postupak naplate potraživanja iz dostavljenih instrumenata osiguranja plaćanja tek ukoliko operator ne podmiri svoja dospjela i nesporna dugovanja u roku 30 dana od zaprimanja pisane opomene.*“

Ovime su dakle, HT-u nametnute dodatne obveze u pogledu mogućnosti uskraćivanja pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, odnosno jasno je propisano pod kojim uvjetima HT smije operatoru privremeno obustaviti pružanje usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

Do spora između HT-a i Metroneta u konkretnom predmetu došlo je iz razloga što je HT dana 03. ožujka 2009.g. obustavio Metronetu usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji jer, prema navodima HT-a, Metronet nije platio dospjele račune niti dostavio HT-u zatraženu bankarsku garanciju. Dakle, HT je Metronetu uvjetovao daljnje pristupe izdvojenoj lokalnoj petlji dostavljanjem garancija, kao i plaćanjem dosjelih računa (neovisno jesu li osporeni ili ne), dok je Metronet tvrdio da prema HT-u nema nikakvih dugovanja, te da HT nema osnove za traženje dodatnih garancija, a računi koje mu je HT dostavio dopisima od 13. veljače 2009. i 17. veljače 2009. su računi za usluge za koje je Metronet mjesecima pokušavao pregovarati s HT-om, te je HT tijekom pregovora bio suglasan sa spornim i nespornim dijelovima računa, s time da se Metronet obvezao odmah platiti nesporni dio i to je ispunio. Stoga, a obzirom da je podmirio sva svoja nesporna dugovanja prema HT-u, Metronet smatra da je HT traženjem dodatnih garancija postavljao neprihvatljive uvjete odnosno ograničenja koja sprječavaju održivo tržišno natjecanja na maloprodajnoj razini te je protivno interesima krajnjih korisnika.

Vijeće HAKOM-a u ovom postupku nije ulazilo u ocjenu opravdanosti računa koje je HT slao Metronetu za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji tijekom 2008., nego se vodilo načelom osiguranja nediskriminacije između operatora te poticanja ravnopravnog tržišnog natjecanja i sprječavanja prepreka razvoju tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, te u konačnici osiguranja najpovoljnijih uvjeta za korisnike usluga. Naime, privremenom obustavom usluga izdvajanja lokalne petlje zbog neplaćanja dospjelog dugovanog iznosa

(spornog i nespornog) za usluge koje proizlaze iz Standardne ponude, HT je stavljen u nadmoćniji položaj prema operatoru korisniku u postupku izdvajanja lokalne petlje a što pogoduje razvoju odnosa među operatorima koji sprječava daljnji razvoj tržišnog natjecanja na ovom segmentu tržišta, te ima za posljedicu neravnopravan odnos između operatora na maloprodajnom tržištu pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga. Stoga je, a nastavno na regulatorne obveze određene HT-u Odlukom, zaključeno da je potrebno riješiti spornu situaciju na način da se HT-u naloži pružati usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji za sve zahtjeve sukladno odredbama Standardne ponude, osim u slučajevima u kojima Metronet nije platio bilo koji dospjeli i nesporni račun za usluge koje proizlaze iz Standardne ponude u roku 30 dana od zaprimanja pisane opomene ili nije HT-u dostavio ili obnovio odgovarajući instrument osiguranja plaćanja a HT se ne može naplatiti iz postojećih instrumenata osiguranja plaćanja.

Nove regulatorne obveze propisane HT-u Odlukom kao i objava nove Standardne ponude za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji 01. listopada 2009. ne daju razlog za drugačije rješavanje predmeta u odnosu na ranije doneseno privremeno rješenje, već potvrđuju obvezu HT-a za nastavkom pružanja usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji za sve zahtjeve Metroneta za izdvajanje lokalne petlje koja je spojena s glavnim razdjelnikom na lokaciji za koju je sklopljen i realiziran ugovor o pružanju kolokacijskih usluga, osim u slučajevima u kojima Metronet nije platio bilo koji dospjeli a neosporeni račun za usluge koje proizlaze iz Standardne ponude u roku 30 dana od zaprimanja pisane opomene ili nije HT-u dostavio ili obnovio odgovarajući instrument osiguranja plaćanja, a HT se ne može naplatiti iz postojećih instrumenata osiguranja plaćanja.

Sukladno svemu navedenom a temeljem članka 12. stavka 1. točke 5. i članka 20. ZEK-a te članka 61. ZEK-a i regulatorne obveze pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže određene HT-u Odlukom, te u svezi s člankom 202. te člankom 217. stavkom 3. ZUP-a, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja. Temeljem članka 14. stavka 4. ZEK-a, ovo rješenje će se objaviti u „Narodnim novinama“ i na internetskim stranicama HAKOM-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.

Klasa: UP/I-344-01/09-01/866

Ur.broj: 376-11-09-06

Datum: 07. prosinac 2009

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Miljenko Krvišek, dipl. ing.el.

Dostaviti:

1. Metronet telekomunikacije d.d., Zagreb, Ulica grada Vukovara 269D – poštom s povratnicom
2. HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Zagreb, Savska cesta 32– poštom s povratnicom
3. spis